

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 07.10.2021 § 19

§ 19

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimivallan delegointi ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen viranhaltijoille (Pöydälle 15.9.2021)

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuominen-Maila Anni
Tiihonen Erja
Mäntymaa Eemi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

vt. Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtaja Timo Pasi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy toimivallan delegoinnin viranhaltijoille liitteen mukaisesti siten, että se tulee voimaan 14.10.2021. Siihen asti sovelletaan edelleen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen, rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristöterveydenhuollosta vastanneen viranomaisen edellisiä lautakunnan tehtäväaluetta koskevia toimivallan delegointeja.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta oikeuttaa ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen päivittämään liitteeseen nimikkeiden ja säädösten pykälänumerointien muutokset.

Käsittely

Karimäki teki Laakson ja Sihto-Nissilän kannattamana seuraavan muutosesityksen koskien delegointipäätöstä: Lautakunta delegoi päätökset ympäristöjohtajalle koskien poikkeuslupia ympäristönsuojelumääräyksistä, jotka koskevat käytöstä poistetun öljysäiliön poistamista maaperästä. Lisäksi lautakunta delegoi päätökset poikkeuksen myöntämisestä talousjätevesien käsittelyvaatimuksista. Muilta osin lautakunta pitää päätäntävällään ympäristönsuojelumääräysten poikkeusluvista itsellään. Tämä vastaa menettelyä edellisen lautakunnan kaudella.

Karimäki teki Sihto-Nissilän kannattamana seuraavan muutosesityksen koskien delegointipäätöstä: "Lautakunta pitää päätäntävällään sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksymisestä itsellään, eikä delegoi sitä viranhaltijoille."

Häggman teki seuraavan muutosehdotuksen: " (Liite, kohta 4) Lautakunta pitää päätäntävällään itsellään myöntää oikeuden rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta kerrosaltaan enintään 2000 m2 suuruiselle rakennushankkeelle (MRL 144.1§)."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko kannatetut muutosesitykset hyväksyä. Koska niitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi ehdotusten tulleen yksimielisesti hyväksytyä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi Häggmanin ehdotuksen raukeavan kannattamattomana.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus lautakunnan kokouksessa tehdyillä muutoksilla hyväksyttiin yksimielisesti. Muutokset on huomioitu päätöksen liitteessä.

Selostus

Ympäristölautakunta ja rakennuslautakunta yhdistyivät ympäristö- ja rakennuslautakunnaksi, ja ympäristöterveydenhuollon tehtävät siirtyivät nykyiseltä sosiaali- ja terveyslautakunnalta ympäristö- ja rakennuslautakunnalle. Liitteeseen on koottu ympäristö- ja rakennuslautakunnan toimivaltaa koskevat delegoinnit ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen viranhaltijoille.

Espoon kaupungin 1.8.2021 voimaan tulleen hallintosäännön I. osan 4. luvun 23 §:n mukaan ympäristö- ja rakennuslautakunta voi siirtää toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle, jollei laissa toisin säädetä. Toimivaltaa voidaan siirtää myös elintarvikelain 55-59 ja 67 §:ssä tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen osalta.

Päätöksenteon joustavoittamisen ja asioiden käsittelyn nopeuttamisen vuoksi on tärkeää, että toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle. Lautakunnalle kuuluvaa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle sekä niissä asioissa, joissa toimivalta on suoraan annettu laissa tietyille viranomaiselle, että niissä asioissa, missä valtuusto on siirtänyt toimivaltansa hallintosäännöllä ympäristö- ja rakennuslautakunnalle.

Edelliset lautakuntien delegoimat [toimivaltuudet](#) :

- ympäristökeskuksen viranhaltijoiden ympäristölainsäädäntöön perustuva ratkaisovalta,
- rakennusvalvontaviranomaisen MRL:n mukaisen päätösvallan siirtäminen rakennusvalvontakeskuksen viranhaltijoille,
- sosiaali- ja terveystoimen viranhaltijoiden päätösvallan käyttämistä yksilö- ja ympäristöterveydenhuoltoasioissa koskeva sääntö

Ympäristönsuojelu

Ympäristölupien ja ilmoituspäätösten rauettaminen

Ympäristölautakunta on aiemmin siirtänyt toimivaltansa ympäristölupien ja lupiin verrattavien ilmoituspäätösten rauettamisen osalta ympäristöjohtajalle niissä tilanteissa, kun toimintaa ei ole aloitettu tai sitä ei aloiteta. Nyt esitetään, että ympäristöjohtajalla olisi toimivalta tehdä kaikki rauettamispäätökset, myös silloin kun toiminta on aloitettu, mutta se lopetetaan tai toiminta ei ole enää luvan- tai ilmoituksenvaraista. Kyse on lähinnä muodollisesta toimesta, jotta viranomaiselle ei jää hallinnoitavaksi sellaisia lupia tai ilmoituspäätöksiä, joiden mukaista toimintaa ei enää ole olemassa. Luvat ja ilmoituspäätökset rauetetaan vasta sen jälkeen, kun

toiminnanharjoittaja on huolehtinut kaikista toiminnan lopettamiseen liittyvistä velvoitteistaan, kuten maaperän puhdistamisesta.

Poikkeus ympäristönsuojelumääräyksistä

Ympäristöjohtaja on voinut myöntää poikkeuksen Espoon kaupungin ympäristönsuojelumääräyksistä silloin, kun kyse on käytöstä poistetun öljysäiliön poistamisesta maaperästä. Lisäksi ympäristöjohtaja on voinut myöntää poikkeuksen talousjätevesien käsittelyvaatimuksista. Kaikista ympäristönsuojelumääräyksistä on mahdollista saada poikkeus kohtuuttomuusperusteella. Poikkeusta ei kuitenkaan voida myöntää, jos poikkeus aiheuttaa todennäköisesti vähäistä suurempaa ympäristön pilaantumista. Määräys voi johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen tapauskohtaisista olosuhteista ja erilaisista elämäntilanteista johtuen. Käytännössä poikkeamishakemuksia tulee harvoin, öljysäiliöiden maahan jättämishakemuksia lukuun ottamatta, mutta tilanteiden yksityisluontoisuuden vuoksi lautakunnalle esitetään, että se siirtäisi toimivallan myöntää poikkeus ympäristöjohtajalle kaikkien ympäristönsuojelumääräysten osalta.

Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

Merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n mukaan huvivenesataman ja sellaisen kalastussataman, johon vuosittain purettu saalismäärä on alle 20 000 kilogrammaa, jätehuoltosuunnitelma on esitettävä arvioitavaksi ja hyväksyttäväksi sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella huvivenesatama sijaitsee. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi jätehuoltosuunnitelmaa hyväksyessään antaa määräyksiä tarvittavista vastaanottolaitteista ja siitä, millä kielillä tiedot on annettava satamaa käyttävien alusten jätehuollosta vastaaville ja heidän edustajilleen, sekä muista suunnitelman toteuttamisen kannalta tarpeellisista seikoista.

Jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen liittyy kiinteästi ympäristönsuojelun palvelualueen tehtäviin kuuluvaan jätehuollon valvontaan ja erityisesti ympäristövalvontayksikön toimintaan, jota johtaa valvontapäällikkö. Tämän vuoksi ja asian teknisyyden huomioon ottaen on perusteltua, että toimivalta suunnitelman hyväksymisessä olisi valvontapäälliköllä.

Rakennusvalvonta

Espoon kaupungin hallintosäännön III osan 7. luvun 5 §:ssä on delegoitu toimivalta rakennusvalvonnan viranhaltijoille siinä esitetyn rajoituksen rakennusluvan, purkamisluvan, toimenpideluvan ja maisematyöluvan myöntämisestä sekä MRL 81 §:n tarkoittamasta rakennuskiellosta poikkeamisesta.

Rakennusvalvonnan osalta on päätöksentekoon haettu joustavuutta delegoimalla rakentamisen lupaprosessiin liittyvä toimivalta kaikille rakennusvalvonnan viranhaltijoille ja valvontatarkastajalle samanlaisena, aiemmasta yksikköjakoon painottavasta delegoinnista poiketen. Lisäksi toimivaltaa on täydennetty työmaavalvonnan osalta kohdilla 5 ja 6. Aiemmasta poiketen ympäristö- ja rakennuslautakunta antaisi viranhaltijoiden sijaista hakemuksesta luvan naapurin alueen käyttämiseen rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseksi. Naapurin alueen käyttäminen rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseksi rajoittaa kiinteistön omistajan oikeutta, minkä johdosta toimivaltaa ei ole syytä delegoida viranhaltijoille.

Rakennuslakimiehen ja lakimiehen toimivalta aloittamisoikeuden myöntämiseksi sekä suostumuksen antamiseksi tai luvan suunnitelmasta poikkeamiseen rakennustyön aikana myöntämiseksi on poistettu kokonaan. Lupakäsittelyyn liittyviä tehtäviä ei ole delegoitu lakimiehille, minkä johdosta edellä mainitun toimivallan delegoiminen lakimiehille ei ole perusteltua. Lupakäsittelyyn liittyvä toimivalta on delegoitu rakennusvalvonnan palvelualueelle.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon 1. kaupungineläinlääkärin virkanimike on muutettu johtavaksi kaupungineläinlääkäriksi.

Lausuntojen antaminen ja muutoksenhaku

Lautakunnan tehtäväalueeseen kuuluvien lausuntojen määrä kasvaa merkittävästi, kun lautakunnat yhdistyvät ja tehtävät lisääntyvät. Toiminnan kannalta on tarkoituksenmukaista, että tietyissä asiaryhmissä lausunnonantotoimivalta siirretään viranhaltijalle organisaation hallinnollisten toimivaltajakojen mukaisesti. Toimivallan siirron tarkoituksena on vapauttaa lautakunnan resursseja merkityksellisempien asioiden käsittelyyn ja samalla nopeuttaa lausunnonantoprosesseja, kun lausunnoille ei ole tarpeen pyytää lisää aikaa lautakuntakäsittelyn mahdollistamiseksi.

Osa lausunnonantotoimivaltuuksista on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen osalta siirretty jo aiemmin viranhaltijalle (1 §:n kohdat: 1 osittain, 3, 4 ja 8), mutta nyt ne ulotettaisiin koskemaan myös rakennusvalvontaviranomaisen ja ympäristöterveydenhuollon lausuntoja siltä osin kuin nämä lausunnot kuuluvat niiden tehtäväalueeseen. Lisäksi viranhaltijoiden lausunnonantotoimivaltaa esitetään laajennettavaksi valitusprosessien osalta koko tehtäväalueella. Lausunnoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä myös vastineita ja vastaselityksiä tai muita muutoksenhakuviranomaiselle laadittavia kannanottoja. Muutoksenhakuviranomaiselle annettavissa lausunnoissa on kyse sellaisista asioista, jotka ovat jo olleet alun perin lautakunnan päätettävänä (kuten rakennus- tai ympäristölupa) tai lausuttavana (aluehallintovirastolle annettava lausunto ympäristö- tai vesilupahakemuksesta) ja lautakunta on näin jo kertaalleen päässyt vaikuttamaan asiaan. Myöhemmissä lausuntovaiheissa on kyse lähinnä asian täsmentämisestä tai virheellisten käsitysten oikaisemisesta.

Osa viranhaltijalle siirrettävistä uusista lausuntotoimivaltuuksista koskee pääsääntöisesti vain ympäristönsuojelun palvelualueetta (1 §:n kohdat 5–7). Näissä on kyse toimintaan liittyvistä vähäisistä muutostarpeista tai ne ovat luonteeltaan sellaisia, että ne on syytä käsitellä suhteellisen nopealla aikataululla.

Viranomaisen vaikuttamismahdollisuuksien säilymisen vuoksi on tärkeää, että kiireellisissä tilanteissa viranhaltija voisi antaa lausunnon tai hakea muutosta päätöksiin (1 §:n kohdat 8 ja 9). Tämä koskee erityisesti tilanteita, kun lautakunta ei kokoonnu, ja määräajat ehtivät umpeutua ennen lautakunnan seuraavaa kokoontumista. Lautakunnalla säilyisi kuitenkin toimivalta, jos puheenjohtaja kutsuisi lautakunnan koolle käsittelemään asiaa.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueen osalta viranhaltijan lausuntotoimivalta olisi laajempi. Ympäristö- ja rakennuslautakunta toimii

terveydensuojelulaissa, elintarvikelaissa, eläinlääkintähuoltolaissa, tupakkalaissa ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin osalta lääkelaisissa tarkoitettuna valvonnasta tai muista kunnan tehtävien järjestämisestä vastaavana viranomaisena Espoon ja Kauniaisten kaupunkien sekä Kirkkonummen kunnan muodostamalla ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella. Pelkästään ympäristöterveydenhuoltoa koskevissa asioissa lausuntotoimivalta esitetään siirrettäväksi 1 §:ssä lueteltujen lausuntotyyppien lisäksi myös muiden lausuntojen osalta johtavalle kaupungineläinlääkärille, ellei kyse ole periaatteellisesti merkittävästä lausunnosta, tai lautakunnan päätöstä koskevasta valituksesta, kun esittelijä on jättänyt eriävän mielipiteen päätöksentekovaiheessa.

Lähes kaikki ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueeseen kuuluvat päätösvaltuudet on siirretty viranhaltijalle, joten on luontevaa, että myös lausuntotoimivalta ympäristöterveydenhuollon asioissa on viranhaltijalla. Käytännössä näin on toimittu jo nykyisin, mutta selvyuden vuoksi tämäkin kirjattaisiin lausunnonantotoimivallan kohdalle. Näitä ainoastaan ympäristöterveydenhuoltoa koskevia lausuntoasioita ovat muun muassa lausunnot ympäristölupahankkeista, jotka sijoittuvat Kauniaisten tai Kirkkonummen alueelle ja joista ei ole tarpeen pyytää samalla myös Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollolle osoitettuja lausuntopyyntöjä tulee runsaasti Kauniaisten kaupungilta tai Kirkkonummen kunnalta esimerkiksi asemakaavoitukseen liittyen, ja jotka voidaan katsoa lähinnä kuntien sisäiseksi lausuntomenettelyksi, eikä asian käsittely lautakunnassa ole tarpeen. Lainsäädäntöhankelausuntoihin verrattaviksi lausunnoiksi voidaan katsoa esimerkiksi Ruokavirastolle tai muille keskusvirastoille annettavat lausunnot niiden valmistellessa erilaisia ympäristöterveydenhuollon tehtäväalueeseen kuuluvia ohjeita tai määräyksiä. Kyse on yleensä käytännönläheisistä asioista, joissa paras asiantuntemus on valvontatyötä suorittavalla tarkastajalla.

Päätöshistoria

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 15.09.2021 § 4

Päätösehdotus

vt. Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtaja Timo Pasi

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy toimivallan delegoinnin viranhaltijoille liitteen mukaisesti. Päätös tulee voimaan 1.10.2021.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta oikeuttaa ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen päivittämään liitteeseen nimikkeiden ja säädösten pykälänumerointien muutokset.

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti asian pöydälle jättämistä, jota lautakunta yksimielisesti kannatti.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Ympäristö- ja rakennuslautakunta jätti asian pöydälle.